

Beszámoló **az önkormányzati adóztatásról, a 2023. évi adóhatósági munkáról**

Tisztelt Képviselő-testület!

Az alábbiakban tájékoztatjuk a Tisztelt Képviselő-testületet a helyi adóbevételek alakulásáról, az önkormányzati adónyilvántartásról, valamint az adóhatóság operatív feladatairól, éves tevékenységéről.

Az éves adatszolgáltatások az ASP Adószakrendszer felületen kerülnek rögzítésre. A 2018 év elején bevezetett szolgáltatás egységes rendszere modern és felhasználóbarát, precíz és biztonságos üzemeltetést tett lehetővé. De bevezetésével nem csak előnyök, hanem nehézségek is adódtak. Az adattisztítási folyamat több hónapon keresztül elhúzódó aprólékos munkát követelt, azonban a 2018-as évhez képest 2019-re jelentős javulást eredményezett. A program készültségi fokában is jelentős javulás mutatkozott a 2018-as évhez képest, valamint az egyes menüpontok folyamatos fejlesztése tovább segíti a mindennapi munkafolyamatok hatékonyabb elvégzését.

Jogi szabályozás áttekintése

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé sorolja a helyi adóval, gazdaságszervezéssel kapcsolatos feladatokat. Az önkormányzat lényegi eleme a helyi közügyek intézése, s helyi közhatalom gyakorlása, ennek egyik fontos eleme a helyi adók rendszere. Az önkormányzat képviselő-testületének egyik alapjoga, hogy önkormányzati rendelet útján a helyi adóztatást szabályozza. Egyes adók, díjak (gépjárműadó, talajterhelési díj) esetében központi egységes szabályozás alapján, míg a helyi adók esetében törvényi keretek között, de helyi rendelet alkotás szabályozza az adóztatást.

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény felhatalmazása alapján az önkormányzat kizárólagos joga, hogy a törvényben meghatározott adóalanyok és adótárgyak tekintetében helyi adókat vagy azok valamelyikét bevezesse. A törvény felhatalmazása alapján elfogadott önkormányzati rendeletek biztosítják az adóztatás kereteit és feltételeit. Törvényi keretek között a képviselő-testület dönt a helyi adók bevezetéséről, az alkalmazott adómértékekről, kedvezményekről és mentességekről.

A helyi adóztatás az önkormányzat kezében továbbra is olyan lehetőség, amely a helyi vagyoni érdekelttséghez, a kommunális fejlesztésekhez, valamint a helyi gazdasági tevékenységhez kapcsolódhat. A rendeletek megalkotása során a helyi adópolitika alapvető célja az, hogy a helyi adók az önkormányzat folyamatos, állandó, stabilan előre tervezhető, biztos bevételi forrását jelentsék, ugyanakkor az adózói kört illetően méltányos, igazságos és megfizethető legyen.

Az önkormányzati adóhatósági munka elsődleges szabályozását az adózásrendjéről szóló 2017. CL. törvény (Art.) határozza meg. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános közigazgatás szabályairól szóló 2016. évi CL. törvény előírásait az Art. elsődlegessége mellett kell alkalmazni.

Az egyes adónemekre vonatkozó részletes szabályokat az ún. egyedi jogszabályok, a környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény tartalmazza. A végrehajtási eljárásban az Art. mögöttes jogszabályként a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény előírásai a mérvadók.

Külön ki kell emelni az adatok személyes védelmét és az adótitok fontosságát, figyelemmel arra, hogy az adóhatóságot a hivatali eljárása során tudomására jutott minden irat, adat, tény, körülmény tekintetében titoktartási kötelezettség terheli.

Bevételek

Zalaszentmihály Község Önkormányzata feladatellátását a saját bevételek, az állami támogatások, valamint az átengedett központi adók biztosítják. Ennek összetétele az ország költségvetési helyzetének és az országgyűlés döntésének függvénye. A helyi adókból származó bevételek az önkormányzat saját bevételét növelik. Az önkormányzati adóhatóság által beszedett központi adók (gépjárműadó, adók módjára kimutatott helyszíni bírságok, közigazgatási bírság, szabálysértési bírság) eltérő mértékben az önkormányzatot illetik meg.

Az önkormányzat rendeleteiben szabályozza a helyi adók mértékeit, kedvezményeit, mentességeit, melyek alapvetően hatással vannak az adóbevételek nagyságára.

Az adóhatóság működése

Személyi feltételek

Az adóhatóság létszáma változatlan, az adózással kapcsolatos feladatokat: vezető 1 fő (jegyző) és 1 ügyintéző látja el.

Tárgyi feltételek

Az adónyilvántartás vezetése a Magyar Államkincstár által rendszeresített ASP programmal történik. A program karbantartását a MÁK által megküldött programverzió betöltésével, leirati segédlettel az önkormányzati adóhatósági ügyintéző látja el.

ASP bevezetése

Zalaszentmihályi Közös Önkormányzati Hivatal pályázat keretén belül biztosította az ASP bevezetésével kapcsolatos technikai feltételeket. Ennek részeként az önkormányzati adónyilvántartás az ASP önkormányzati adó-szakrendszerrel történik.

Az adóhatóság feladata a korábbi évekhez hasonlóan az alábbi adónemekre, illetve főbb feladatokra terjed ki:

- Gépjárműadó
- Helyi adók (kommunális adó, helyi iparüzési adó, építmény adó)
- Talajterhelési díj
- Adók módjára behajtandó köztartozások
- Késedelmi pótlék
- Mulasztási bírság
- Adóigazolások kiállítása
- Adó- és értékbizonyítványok készítése
- Adószámlák pénzforgalmi könyvelése
- Adatszolgáltatás a Magyar Államkincstár felé

- Kapcsolattartás társhatóságokkal

Az adóhatóságnál folyó munka nagyságrendjét részben az ügyiratforgalom mutatja be:

Ügyirat típusa	db
Kommunális adó	59
Építményadó	3
Iparüzési adó	493
Gépjárműadó	1
Talajterhelési díj	6
adó- és értékbizonyítvány	48
adóigazolás	1
adók módjára történő behajtás	0
Kommunális adó határozat	489
gépjárműadó határozat	0
építményadó határozat	9

Az adóhatósági munka jelentős részét kitevő ügyiratok (határozatok, felszólítások, egyéb hivatalos iratok) kézbesítése térítvevényesen történik. Az éves adóbefizetési kötelezettségről szóló értesítők a törvény által kötelezően kiküldésre kerültek.

Az Art. előírása alapján az ügyintézési határidő általánosságban 30 nap, az adó- és értékbizonyítványok kiállításának határideje 8 nap, adóigazolás kiadása: 6 nap.

Az adóhatósági munka egyes kiemelt fázisai:

- a.) Adózók bejelentkezési alapján a törzsállomány karbantartása,

- b.) Adóalanyok körének egyeztetése (folyamatosan, illetve szüksége szerinti felhívása a kötelezettség teljesítésének pótlására)
- c.) Az I. félévi előlegfizetési kötelezettségről értesítés, befizetési csekk készítése, postázása.
- d.) Adóbevallások rögzítése
- e.) Egyedi adóelőleg-módosítási, részletfizetési kérelmek elbírálása, határozathozattal elsőfokú adóigazgatási eljárás, illetve méltányosság eljárás keretében.
- f.) Fizetési hátralékok esetén felszólítás küldése, eredménytelenség esetén végrehajtási eljárás megindítása.
- g.) Az elektronikusan benyújtandó iparüzési adóbevallás letöltése az ügyfélkapun keresztül.

Egyéb adóhatósági feladatok

Méltányossági, pótlék eltörlési kérelmek:

A kérelmek elbírálására vonatkozó jogszabályi háttérrel elsődlegesen az Art. tartalmazza. A méltányossági eljárás során az adóhatóságnak vizsgálnia kell az adózó, valamint a vele közös háztartásban élők jövedelmi- és vagyoni helyzetét, életkörülményeit. A tényállás teljes körű, minden szempontra kiterjedő tisztázása alapján kell döntést hoznia.

Adatszolgáltatás, programkarbantartás:

Az önkormányzati adóprogramot, az egyes programfrissítéseket a MÁK leirata alapján teljesítettük.

Adózók tájékoztatása, nyomtatványok biztosítása:

Az adózók tájékoztatása folyamatos, ügyfélfogadási időben adóhatósági ügyben felvilágosítást kérhetnek adózással kapcsolatban az ügyfelek.

I. Gépjárműadó

2021. január 1. napjától a Gépjárműadó teljes mértékben átkerül a Nemzeti Adó – és Vámhivatal hatáskörébe.

Az adóhatóság az önkormányzati adóhatóság megkeresése alapján, az adók módjára behajtandó köztartozások behajtására irányadó szabályok szerint hajtja végre a 2021. január 1-jét megelőzően a gépjárműadóval összefüggésben keletkezett tartozásokat.

A fenti szabályozás indoka, hogy az állami adóhatóság a belföldi gépjárművek utáni gépjárműadóban az adóhatósági feladatokat csak a 2021. évtől, a 2021. január 1-jétől kezdődő időszakokra eső gépjárműadó-kötelezettség kapcsán látja el. Ebből következik, hogy a 2020. évi vagy azt megelőzően keletkezett gépjárműadó tartozásokat továbbra is az önkormányzati adóhatóság hajtja be.

Az Avt.-re vonatkozó valamennyi fenti módosítási javaslat 2021. január 1-től lépett hatályba.

2023. évben gépjárműadó előírás összesen: **26.040 Ft**, befizetésekből befolyt összeg összesen: **14.520 Ft**.

II. Helyi adók

a) Helyi iparűzési adó

Településünkön bevezetésre került a helyi iparűzési adó az állandó, illetve ideiglenes jellegű iparűzési adókötelezettség vonatkozásában. Az Art. értelmében a helyi iparűzési adókötelezettség teljesítése önadózással történik. Ennek értelmében az adózó kötelessége bejelenteni az adókötelezettség keletkezésének, változásának, megszűntetésének tényét, az adót bevallani és megfizetni.

A Htv. előírása az adókötelezettséget, az adózók körét és az elszámolás módját meghatározza.

Az önkormányzatnak a törvény felhatalmazása alapján bizonyos korlátok között az adókedvezmények és az adómérték meghatározásánál van mozgástere. Az Állandó jelleggel végzett iparűzési tevékenység esetén az adó évi mértéke az adóalap 2 %-a. Mentés az iparűzési adó megfizetése alól az a háziorvos, védőnő vállalkozó, akinek a vállalkozási szintű iparűzési adóalapja az adóévben a 20 millió forintot nem haladja meg. Az adómentességnek, adókedvezménynek valamennyi háziorvos, védőnő vállalkozó számára azonosnak kell lennie.

2023. évben **32.503.033Ft** előírás keletkezett, befizetések összesen **24.837.926 Ft**.

b) Kommunális adó

A kommunális adó fizetési kötelezettség az Önkormányzat rendeletében meghatározottak szerint terjed ki:

Az adókötelezettség kiterjed Zalaszentmihály Község Önkormányzata illetékességi területén lévő

- a) magánszemély tulajdonában lévő építményekre (lakás, nem lakás céljára szolgáló épület, telek) illetve
- b) nem magánszemély tulajdonában álló lakásbérleti joggal rendelkező személyre”

Az adó mértéke adótárgyanként, illetve lakásbérleti jogonként 10.000 Ft/év.

3. § (1) Részlegesen mentes az adó megfizetése alól minden 70. életévét betöltött személy, aki legfeljebb egy lakás céljára szolgáló ingatlannal rendelkezik, és a jogosultságot igazolja. Az adómentesség mértéke, az e rendeletben megállapított adó 50 %-a.

2023. évben magánszemélyek kommunális adója előírás összesen **3.638.060 Ft**, ebből teljesült összesen: **3.293.750 Ft**.

c) Építményadó

A rendelet az alábbiakra terjed ki:

Az adórendelet hatálya kiterjed Zalaszentmihály Község Önkormányzata illetékességi területén lévő építmények közül a lakás és nem lakás céljára szolgáló épület, épületrészre

Az adó mértéke

- a) lakás esetében a lakás m²-ben számított hasznos alapterülete után 600 Ft/m²/év.

Adómentesség

(1) A Htv. 13. §-ában foglaltakon felül mentes az építményadó alól:

- a) melyben életvitelszerűen tartózkodnak és a kommunális adót megfizetik
- b) a lakáshoz tartozó gépjárműtároló
- c) zártkerti ingatlanok
- d) a lakáshoz tartozó gazdasági épület, kivéve a vállalkozási célra használt épületet, épületrészt, valamint a vállalkozási célra használt üdülőt.

2023. évben építményadó előírás összesen: **1.118.913 Ft**, ebből befizetés összesen: 1.214.806 Ft.

III. Talajterhelési díj

Talajterhelés díj szabályai az előző időszakhoz képest nem változtak, díjfizetési kötelezett az a kibocsátó, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá, és a helyi vízgazdálkodási hatósági engedélyezés alapján szennyvízelhelyezést alkalmaz. Az adó mértéke 2012. február 1-től 1200,-Ft/m³ volt (szorozva a területérzékenységi szorzóval, amely Zalaszentmihály illetékességi területén 1,5).

A helyi rendelet értelmében az adózók mentességre jogosultak abban az esetben, ha jövedelmi viszonyaik megfelelnek a rendeletben foglaltaknak. Ugyanazok a szabályok érvényesek, mint a magánszemélyek kommunális adójában.

2023. évben ezen a jogcímen nyújtottak be 6 db bevallást, ebből adódóan **252.481 Ft** előírás keletkezett, bevétel : **252.481 Ft**.

1. Egyéb bevételek

2012. április 15. napjától a szabálysértésekről szóló törvény változása miatt a más szervek által kiszabott, de be nem fizetett szabálysértési és helyszíni bírságokat már nem az önkormányzati adóhatóság hajtja be.

Ezért a beszámolási időszakban már csak a korábban átadott, el nem évült, meg nem fizetett szabálysértési bírságokból, helyszíni bírságokból keletkezett egyéb bevételünk, amely 100 %-ban az önkormányzat saját bevételét képezi.

20223 évben ilyen jogcímen nem keletkezett előírás az Önkormányzatnál.

2. Idegen bevételek

Az adók módjára behajtandó köztartozások másik csoportjába azok az ügyek tartoznak, amelyek behajtása az önkormányzat feladata, de a beszedett összeg a kimutató szervet illeti meg. Ebbe a körbe tartoznak a más önkormányzatnál nyilvántartott adótartozások, a megelőlegezett gyermektartásdíjak, környezetvédelmi bírságok, erdővédelmi bírságok, munkavédelmi bírságok, vízi társulati érdekeltségi hozzájárulás, hulladékszállítási díjak, igazgatási szolgáltatási díjak, elővezetési költségek stb. és a közigazgatási bírságok is.

Jogszabály változás miatt 2018. január 1. napjától az adók módjára behajtandó köztartozások egy részét – amit korábban a kormányhivatalok, illetve azok jogelődjei az önkormányzatnak adtak át behajtásra – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hajtja be.

Ebbe a körbe tartoznak a megelőlegezett gyermektartásdíjak, a környezetvédelmi, erdővédelmi, munkavédelmi és egyéb eljárási bírságok, igazgatási szolgáltatási díjak.

A fentiek figyelembevételével 2023. évben ilyen jogcímen nem adtunk át ügyet a NAV-nak és más hatóságnak sem .

Továbbra is az önkormányzat hatáskörében maradt a szabálysértési eljárási költségek, az elővezetési költségek és a közigazgatási bírságok adók módjára történő behajtása.

A behajtásra átadott ügyek nagymértékben olyan személyeket érintenek, akik ismétlődően nem tanúsítanak jogkövető magatartást.

Késedelmi pótlék

Késedelmi pótlék mértéke a mindenkor i jegybanki alapkamat kétszerese.

A jegybanki alapkamat változásai a beszámolási időszakban:

- 2023. 11.22.-én 11,50 %

A késedelmes fizetések miatt több évre visszamenőlegesen összesen **481.417 Ft** pótlékot hátralék halmozódott fel, ebből a 2023. évben befizetésre került **153.490Ft**.

Földbérbeadásából származó bevallás 1 db érkezett be, így 10.522 Ft előírás keletkezett, amiből 10.522 Ft befizetés történt.

Az adózóknak lehetőségük van arra, hogy amennyiben adófizetési kötelezettségüket határidőre nem tudják teljesíteni, pótlékmentes fizetési halasztást vagy részletfizetést kérjenek. Továbbá lehetőség van arra is, hogy az adóhatóság a magánszemély kérelme alapján mérsékelje, illetve elengedje az adó-, valamint pótléktartozást, ha annak megfizetése súlyosan veszélyezteti az adózó illetve a vele együtt élő közeli hozzátartozók megélhetését. A vállalkozók esetében az adóhatóság a pótlék- és bírságtartozást mérsékelheti vagy elengedheti, ha annak megfizetése a vállalkozási tevékenységet ellehetetlenítené.

Egyes esetekben a pótlékelengedést az adóhatóság feltételhez köti, mint például a fennálló adótartozás megfizetéséhez.

2023. évben a részletfizetési kérelmek száma 0 darab volt, pótlékelengedésre nem került sor.

Kintlévőségek adónemenkénti felsorolásban:

• Gépjárműadó:	329.238 Ft
• Helyi iparűzési adó:	982.708 Ft
• Magánszemélyek kommunális adója:	448.214 Ft
• Építményadó:	620.025 Ft
• Késedelmi pótlék:	402.913 Ft
• Talajterhelési díj:	0 Ft

I. Egyéb adóigazgatási feladatok

Adó-, és értékbizonyítvány , valamint nemleges adóigazolás, amelyet az adózók elsősorban pályázatok, illetve hitelügyintézés céljára kértek.

2019. július 1. napjával új jogszabály lépett hatályba, mely alapján a NAV minden hónapban kétszer, elektronikusan adatot szolgáltat a településen működő vállalkozásokról és egyéni vállalkozókról. Az adatszolgáltatás minden olyan információt tartalmaz, amely esetleg adókötelezettség változást idézhet elő. Ez az adatszolgáltatás egy realisabb képet mutat a településen működő vállalkozásokról, mert az önkormányzat elsőkézből értesül egy cég megszűnéséről vagy telephely nyitásáról, ezáltal az adóztatás is kördüλέkenyebben haladhat.

Az adóhátralékok behajtását az adóhatóság a végrehajtási eljárás során az adózás rendjéről szóló törvény és a végrehajtásról szóló törvény szabályai szerint végzi el.

A legtöbb esetben fizetési felhívással, mint a végrehajtási cselekményt bevezető első lépéssel kezdődik az eljárás, ám korábbi tapasztalatok alapján azon adózók esetében, akikre a fizetési felhívás nincs hatással, mellőzzük ezt a lépést, rögtön a végrehajtás valamilyen formáját alkalmazzuk.

A beszámolási időszakban az adóhátralékok beszedése érdekében az alábbi behajtási cselekményeket alkalmazzuk:

- azonnali beszedési megbízás
- letiltás munkabérből, nyugdíjból
- gépjármű forgalomból kitiltás (egy éven túli gépjárműadó hátralék esetében)
- gépjárműfoglalás
- jelzálogjog bejegyzés

A végrehajtás időtartamát megnöveli, hogy a munkahelyi adatok és a bankszámlaszámok kiderítése céljából más hatóságoktól (NAV, egészségbiztosítási pénztár) és pénzintézetektől kell adatot kérnünk, amely jelentős adminisztrációval jár, továbbá viszonylag hosszú időt vesz igénybe.

Az adóhatóság számára továbbra is gondot okoz az adóhátralékok behajtása. A végrehajtás eredményességét és folyamatát nagymértékben akadályozza, hogy az érintett személyek és vállalkozások a postázott irataikat nem veszik át.

Magánszemélyek esetében problémát okoz, hogy nem tartózkodik a bejelentett lakcímén (külföldön dolgozik, külföldre költözött), fiktív lakcímmel rendelkezik.

Ebben az éven jó úton indultunk el a fizetési felszólítások kiküldésével. Van még mit fejlődni ezen a területen, de folyamatosan tájékozódunk az aktuális jogszabályokról és egyes esetekben külső szakmai segítséget kérünk, így a következő évekre remélhetőleg jobb eredményeket tudunk elérni.

Fentiekben kérem, hogy a beszámolót elfogadni szíveskedjenek.

Zalaszentmihály, 2024.11.19.

Dr. Ujj-Hospely Eszter
jegyző